

Súd: Okresný súd Brezno
Spisová značka: 1P/9/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6321200267
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 09. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: PhDr. JUDr. Silvio Boleček, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSBR:2021:6321200267.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Brezno, sudcom PhDr. JUDr. Silviom Bolečekom, PhD., v právnej veci starostlivosti o maloleté deti - Y. O. P., narodený XX. Y. XXXX a T. Y. P., narodený XX. J. XXXX, obaja bytom ako matka, v konaní zastúpení Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno, deti O. L., narodenej X. T. XXXX, bytom B., Z., Z. XXX/XX a O. P., narodeného X. Y. XXXX, bytom B., Z., Z. XXX/XX, toho času E. U., o návrhu otca na zmenu výživného na maloleté deti, takto

rozhodol:

- I. Návrh otca na zníženie výživného na maloletého Y. O. P., nar. XX.XX.XXXXsa z a m i e t a .
- II. Návrh otca na zníženie výživného na maloletého T. Y. P., nar. XX.XX.XXXX sa z a m i e t a .
- III. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Otec maloletých Y. O. a T. Y. návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 29. januára 2021, doplneným dňa 3. marca 2021 žiadal, aby súd upravil jeho vyživovaciu povinnosť a výživné znížil na sumu 40 Eur mesačne u každého maloletého zvlášť, počnúc 1. januárom 2021. Uviedol, že právoplatným rozsudkom Okresného súdu je zaviazaný hradiť matke maloletých mesačné výživné vo výške 200 Eur (100 + 100). Dodal, že od poslednej úpravy je nezamestnaný, nastupuje do výkonu trestu odňatia slobody.
2. Matka maloletých vo svojom písomnom vyjadrení s návrhom nesúhlasila. Uviedla, že už teraz je výška výživného na hranici potrieb maloletých.
3. Kolízny opatrovník vo vyjadrení navrhol zamietnuť návrh otca, nakoľko zníženie výživného nie je v záujme maloletých.
4. Súd vo veci nariadil pojednávanie, vykonal dokazovanie výsluchom matky, (otec svoju neprítomnosť neospravedlnil), oboznámením sa s listinnými dôkazmi obsiahnutými v súdnom spise a zistil nasledovný skutkový stav:
5. Matka maloletých na pojednávaní zotrvala na svojom stanovisku a navrhovala návrh otca zamietnuť. Na strane maloletých neprišlo k takej zmene, ktorá by odôvodňovala zníženie výživného. Suma výživného 100 Eur + 100 Eur je primeraná potrebám maloletých.
6. Kolízny opatrovník sa pridrжал písomného vyjadrenia a navrhol zamietnuť návrh otca nakoľko nie je v prospech maloletých.

7. Rozsudkom Okresného súdu Brezno č.k. 8P/206/2018-161 zo dňa 14. mája 2019, právoplatným dňom 28. mája 2019, súd oboch maloletých zveril do osobnej starostlivosti matky a otca zaviazal prispievať na výživu maloletých výživným vo výške 100 Eur mesačne na Y. O. a rovnakou sumou na T. Y..

8. Otec maloletých je od 25. januára 2021 evidovaný ako nezamestnaný a má nárok na dávku vo výške 25,55 Eur denne.

9. Trestným rozkazom Okresného súdu Brezno sp.zn. 4T/113/2018-342 zo dňa 12. decembra 2018 bol otec maloletých uznaný za vinného pre prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. V tomto prípade sa jedná o úmyselný trestný čin a bol mu uložený trest odňatia slobody v trvaní 10 mesiacov, výkon ktorého sa mu podmiennečne odložil na skúšobnú dobu 2 roky. Tento trestný rozkaz nadobudol právoplatnosť dňa 5. januára 2019 a skúšobná doba mu plynula v období od 6. januára 2019 do 5. januára 2021.

10. Trestným rozkazom Okresného súdu Brezno sp.zn. 0T/1/2021-47 zo dňa 1. januára 2021 bol otec maloletých uznaný za vinného pre prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Tr. zák. za skutok, ktorý spáchal dňa 1. januára 2021 o 02.55 hod. V tomto prípade sa jedná o úmyselný trestný čin a bol mu uložený trest odňatia slobody v trvaní 4 mesiace. Tento trestný rozkaz nadobudol právoplatnosť dňa 1. januára 2021. Pred zákonným sudcom otec maloletých detí uviedol, že pracovný pomer skončil ku dňu 31. decembra 2020 dohodou a 3. januára 2021 má nastúpiť do práce v Luxembursku. Keďže mu policajti zadržali vodičský preukaz, pracovať v cudzine nebude môcť a na adrese trvalého bydliska bude čakať na nástup na výkon trestu. Do výkonu trestu odňatia slobody nastúpil dňa 3. marca 2021 a trest vykonal dňa 2. júla 2021.

11. Uznesením Okresného súdu Brezno sp.zn. 4T/113/2008-393 zo dňa 3. mája 2021 bola otcovi maloletých premenená podmienka a bol mu nariadený výkon trestu odňatia slobody v trvaní 10 mesiacov. Uvedené uznesenie je právoplatné dňom 3. mája 2021. Uvedený trest odňatia slobody otec maloletých nastúpil dňa 2. júla 2021 a trest by mal trvať do 2. mája 2022, pričom otec môže požiadať o podmiennečné prepustenie najskôr dňa 2. októbra 2021.

12. Podľa § 26 Zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len zákon o rodine), ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

13. Podľa článku 5 Zákona o rodine záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä a) úroveň starostlivosti o dieťa, b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa, g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

14. Podľa § 78 ods. 1, 3 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena, alebo zrušenie výživného možné len na návrh. Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

15. Podľa § 62 ods. 1, 2, 4 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

16. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

17. Podľa § 65 ods.1 Zákona o rodine, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

18. Podľa § 75 ods.1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

19. Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine, výživné sa platí v pravidelných, opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

20. Podľa § 217 ods. 1 veta prvá CSP pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

21. Podľa § 121 CMP rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

22. Podľa 44 CMP rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením.

23. Otec oboch maloletých svojim návrhom vo veci samej uplatnil nárok na zníženie výživného na maloletých. Hmotnoprávnou podmienkou toho, aby súd mohol o vyživovacej povinnosti a výške výživného opakovane rozhodnúť je zmena pomerov, ktorá môže nastať u povinnej osoby, ktorou je v danom prípade otec maloletých, prípadne na strane osoby oprávnenej, ktorou je maloleté dieťa. Musí ísť o takú zmenu pomerov, ktorá sa v pomeroch účastníkov prejaví závažnejším spôsobom v porovnaní s ich pomermi v čase poslednej úpravy výživného. Zmena pomerov môže vyvolať potrebu zvýšiť výživné, pokiaľ sa zvýšia odôvodnené potreby maloletého dieťaťa, resp. dôjde k pozitívnej zmene na strane schopností, možností a majetkových pomerov povinnej osoby. Na strane povinnej osoby môže dôjsť aj k takej negatívnej zmene pomerov, na základe ktorej by doposiaľ určená výška výživného bola neprimeraná možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom na strane povinnej osoby a platenie doposiaľ určeného výživného by nebolo objektívne možné, resp. na strane povinnej osoby (v danom prípade otca) by prinášalo neprimerané majetkové riziká.

24. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že naposledy bola výška výživného upravená rozsudkom Okresného súdu Brezno č.k. 8P/206/2018-161 zo dňa 14. mája 2019, právoplatným a vykonateľným dňom 28. mája 2019.

25. Z vyššie citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že na zmenu súdneho rozhodnutia o výživnom, musí byť preukázaná zmena pomerov, tak na strane rodičov, ako aj na strane maloletého dieťaťa, ktorá odôvodňuje zmenu výšky výživného. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že naposledy bola výška výživného upravovaná 14. mája 2019, ktorým súd určil otcovi povinnosť prispievať na výživu maloletých výživným vo výške 200 Eur mesačne (100 Eur na každého maloletého zvlášť). Na strane maloletých nebola preukázaná výrazná zmena pomerov. Súd konštatuje, že v prípade otca nastala negatívna zmena, avšak vychádzajúc z § 75 ods. 1 Zákona o rodine súd musí na strane otca prihliadať na jeho schopnosti a tiež možnosti, teda na to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosť, zručnosti, pracovné skúsenosti i situáciu na trhu práce. Nerozhodujú skutočné zárobkové a majetkové pomery otca, ale jeho reálne zárobkové a majetkové možnosti, nakoľko je povinnosťou každého jedného rodiča, teda aj otca v tomto konkrétnom prípade, aby venoval všetky sily na dôsledné zaistenie výživy svojich detí a vyvaroval sa každého konania, ktoré má negatívny dopad na možnosť zabezpečenia výživy detí. Súd teda neprihliada len na faktické príjmy, ktoré otec dosahuje v čase vyhlásenia rozsudku, ale musí vychádzať aj z jeho potenciálnych príjmov, ktoré mohol vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav, schopnosti a prax dosiahnuť. Súd je povinný skúmať všetky činnosti, ktorými otec ohrozuje dosiahnutie príjmu, ktorý by mohol viesť k strate možnosti platiť výživné. V tomto prípade súd konštatuje, že konanie otca, ktorý úmyselným

protiprávnym konaní majúcim znaky trestnej činnosti a bol mu súdmi uložený nepodmienečný trest odňatia slobody, pričom samozrejme došlo k poklesu jeho príjmu resp. až k jeho úplnej strate, je konaním, ktorým sa otec maloletých objektívne vzdal možnosti platiť výživné v rozsudkom stanovenej výške avšak toto konanie nemôže byť na úkor oboch maloletých. V opačnom prípade by sa dospelo k absurdnej situácii, že osoba, ktorá je vo výkone trestu odňatia slobody na základe úmyselného trestného činu, by sa pobytom v ústave na výkon trestu odňatia slobody mohla úplne zbaviť svojej vyživovacej povinnosti. Otec ukončil predošlý pracovný pomer dohodou a jeho ďalšie pracovné pokračovanie s miestom výkonu činnosti v cudzine zmariť sám svojim protiprávnym konaním a až nasledovne bol zaradený do evidencie uchádzačov o zamestnanie. Stratú pracovných možností si teda otec zapríčinil sám svojou nezodpovednosťou vedúcou k páchaniu trestnej činnosti. Súd má za to, že v prípade otca neprišlo k tak výrazným negatívnym zmenám (bez zavinenia otca) a otec je schopný platiť výživné na maloletých v sume 100 Eur mesačne na každého maloletého zvlášť. Súd vzhľadom na uvedené skutočnosti návrh otca na zníženie výživného ako nedôvodný zamietol.

26. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konanie podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

27. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

28. Vzhľadom na skutočnosť, že návrh na náhradu trov konania nebol účastníkmi podaný, súd podľa § 262 ods. 1 CSP o trovách konania súd rozhodol § 52 CMP, podľa ktorého, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne v dvoch vyhotoveniach, prostredníctvom Okresného súdu Brezno na Krajský súd v Banskej Bystrici (§ 355 ods. 1 a § 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá právoplatné a vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia alebo návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. (Exekučný poriadok).